

Aftenposten

Nr. 546

Morgennummer

Lørdag 22de september 1923

Morgennummer

64. aarg.

Det er bare faa dage igjen av kvartalet. Paatide at forny abonnementet

Nye abonnenter, som betaler for 4de kvartal faar bladet gratis resten av september

Attenposten koster

indenbys kr. 8.00 kvartalet

utenbys „ 9.00 —,—

2 nummer utkommer idag av Aftenposten, nummer 546 og 547.

De berømte blå Raglanfrakkene for damer og herrer faaes i de stillegste faconer til absolut laveste priser hos Follestad & Co., Storgaten 28 til Lybekkerkørgaten.

Averter i «Ukens Nyt».

Østgrønlandsk Kompagni.

Disponentene fortæller om selskapets virksomhet.

Gode jaktutsikter paa Øst-Grønland.

Fra vor reisende medarbeider.

Kjøbenhavn, sommeren 1923.

Det vakte en betydelig opsikt i Danmark ifjor, da kaptein Ejnar Mikkelsen gjorde sig til talsmand for den tanke at oprette en dansk koloni i Scoresbysund i Østgrønland — og man da pludselig fikk at vite, at der virkelig eksisterte et privat, dansk selskap, som driver faste fangststationer paa Østgrønland. De uindviede kunde ikke forstaa, hvordan dette kunde la sig gjøre, eftersom Danmark hadde bekjentgjort, at det aktet at inndra disse ubeboede egne paa Østgrønland under dansk høihetsret, under det danske Grønlandsstyre, og Grønland hadde været og var fremdeles et «lukket land». Hele Grønland var da ikke mere et lukket land. Private selskaper hadde altsaa utenom styrelsen kunnet sette sig fast i de «ubeboede» strækninger paa Østgrønland, som Danmark nu søkte anerkjendelse for som dansk jord. Var det private initiativ saaledes kommet Grønlandsstyrelsen i forkjøpet? Alle slags rykter svirret i luften, Mikkelsens Scoresbysund-planer gikk i vasken og Østgrønlandsk Kompagni, som hittil hadde ført en paafaldende tilbake-trukket tilværelse, var paa alles læber.

Direktørene for «Østgrønlandsk Kompagni» vil nødig interviewes. Etter en del besværligheter faar jeg dog foretræde for cheferne, paa selskapets kontor i det gamle Nyhavns-kvartér.

Disponentene er to. Den forretningsmessige del besørger av grosserer Møller, mens zoologen A. L. V. Manniche fungerer som sakkyndig leder av virksomheten.

— Er det saa, spør vi, at kunde faa vist om Deres selskaps eksistens, før planen med Scoresbysund fremkom?

— Nei, langt ifra. Vort selskap er startet allerede i aaret 1919, og det har ført samme tilværelse som ethvert andet aktieselskap. Men vi har ikke selv gjort noget for at utspredde kjendskap om vor virksomhet, da vi helst vil faa arbeide videre i fred og ro.

Det er hr. Manniche, som taler.

— Ideen til selskapets dannelse blev undfanget allerede under Danmarksekspeditionen (1906—08), og det er denne ekspeditionsfolk, som hovedsakelig er delaktige i selskapet. Vi besluttet simpelthen at oprette faste fangststationer paa Østgrønland, der, hvor ingen mennesker bor og i enkelte tilfælder ingen mand nogensinde før har været.

— Maatte De ikke søke lov al hensyntagen til vildtbestandens bevarelse. Vi tillater ikke vore folk at nedslakte vildtet grenseløst. For de værdifulde skinds skyld, jages der hovedsakelig om vinteren, naar skindene er best. En bjørn, skutt om sommeren, er ikke det halve værd mot en i fuld vinterpels. Det er ubegripelig, at nordmændene fortsætter med sin fangst av bjørner ved sommertid. Skindene er saa at si ingenting værd. Det samme gjelder blaareven og hvitræven.

— Er der større jaktmuligheter paa østkysten end paa vestkysten?

— Landet er saa at si uberørt paa østkysten. Det er kun os, som jager der. Der er færre fuglefjeld paa østkysten, men moskusokser, hermelin, ulv og lemming er der en mængde av rundt omkring vore stationer. Endvidere er der mere bjørn paa østkysten og større og vakrere dyr. Og der findes ikke saa fine eksemplarer blaarev, som dem, vi har hjembragt fra vore stationer. De gaar for ca. 800 kroner stykket. Ifjor hadde

borte paa strækningen mellem 73—77 grader. For øieblikket staar to av stationene tomme, men fra de andre drives fangst paa sæl, ræv, bjørn, hvalros, sneharer og alslags fugl. Vi har bygget huser til mandskapene og gjort meget forberedende arbeide til en rationellere fangstdrift. Det har været meget vanskelig at faa foretagendet til at balansere. Ifjor var vi ogsaa saa uheldige at miste vort eneste skib »Dagny«. Det forliste, og vi hadde ingen efterretning fra vore fangstfolk i et helt aar. Dette har sat os meget tilbake, saa meget, at vi maatte henvende os til staten om finansiel støtte til fortsættelse av vort arbeide. Vi fik 400,000 kroner laant av staten, som derved er blitt interessert i vort foretagende.

— Vor fangst paa Østgrønland foregaar efter bestemte regler med

Østgrønlandsk Kompagnis fangststation.

— Hvilke er selskapets planer for fremtiden?

— At forsøke at opretholde vore nuværende stationer og etablere flere, hvis det synes formaalstjenlig. Vi vil forsøke at gjøre foretagendet til en forretning. Endvidere vil vi la foreta grundige geologiske undersøkelser derborte.

Vi forlater disse foretagende danskere med følelsen av at ha været en tur bort til det «lukkede» Østgrønland. Paa den ene langveg henger et kjempemæssig kart over Grønland, hvor store røde merker er avsat paa landets østkyst, der hvor selskapet har sine stationer, og der hvor det akter at ta land. De øvrige vægger er dækket av billeder fra Østgrønland, med disse nye danske landnamsmænd fotografert i selskap med bjørneskrotter og sneharer. I et hjørne henger en sommerskutt hvitræv, og reolene bugner av Grønlandslitteratur.

Det er intetsomhelst mystisk ved Østgrønlandsk Kompagni, naar man først er kommet ind paa dets koselige kontor i Nyhavn.

Vilhelm Finzen.

Billigere elektricitetspris i Kristiania?

Det avhænger væsentlig av, om kommunen kan faa kontrakten om kraftleveranse fra Rjukan ændret.

Lysverkene har under behandling spørsmålet om muligheten av at redusere prisen paa elektrisk strøm til husbruk. Elektricitetsverkets utredning kan ventes forelagt lysverkens styre i den nærmeste fremtid.

Det er fortidlig at si noget bestemt om, hvorvidt lysverkene vil finde det forretningsmessig forsvarlig at slaa ned elektricitetsprisen, men vi anser det ikke utelukket, at saa vil bli gjort. Saken maa ind for hystyret.

I væsentlig grad vil spørsmålet avhænge av, om man kan oppnaa Statens samtykke til at ændre kontrakten angaaende leveransen av kraft fra Rjukan saadan, at den blir mere tjenlig for kommunen, end nu er tilfellet.

Som bekjent leier Kristiania sammen med Drammen og Buskerud kraft fra Rjukan med Staten som mellemmand. Det dreier sig om 6000 kv. iaar og 12,000 næste aar. Den alt overveidende del skal Kristiania ta. Kontrakten nu lyder paa en fast aarspris. Kristiania har indledet underhandlinger om at faa dette ændret til betaling pr. maaned i den tid, kraften brukes, sammen med en

godtgjørelse for at kraften overhodet staar til disposition.

Fører forhandlingene om dette til et tilfredsstillende resultat, vil det veie meget i retning av, at elektricitetsprisen for hjemmene i Kristiania kan reduseres.

Adgang til at faa mere strøm paa gamle stigeledninger.

Lysverkens styre har truffet bestemmelse om, at der for stigeledninger indtil videre skal kunne tillates et noget større spændingstap end hittil. Dette vil for abonnentene medføre den fordel, at mange, som ikke har kunnet faa sit konsum utvidet paa grund av, at gaardens stigeledninger ikke har været tilstrækkelige, nu vil kunne faa ihvertfall noget mere strøm. Dette gjelder dog ikke i gaarde, hvor ledningene er overbelastet eller hvor spændingstapet allerede ligger over den nu fastsatte grense. Abonnenter, hvis strømbestillinger tidligere ikke har kunnet efterkommes, kan derfor nu paa ny henvende sig til elektricitetsverket.

Ændringene i forskriftene betyr, at stigeledninger, som hittil ikke har kunnet belastes med mere end f. eks. 10 kw., nu kan belastes med 14 kw.

Tyfus i Fet.

Fra Lillestrøm telegraferes til Aftenposten: Der er konstateret 6 tilfælder av tyfus i Fet, og man har under

observation et 7de tilfælde. Som bekjent hjemstøttes Fet ogsaa for nogen aar siden av tyfus.

vi endvidere en fangst av 500 sneharer.

Hr. Manniche drar frem et lite eg og viser os. Selv paastaar han, at det er umaatelig værdifuldt, idet vedkommende fugl kun findes paa Østgrønland, hvor den et par steder endnu hækker. Det er disse perler, som i fremtiden skal gi Østgrønlandsk Kompagni betydelige indtægter. Ialt skal der forefindes 38 forskjellige fuglearter paa Østgrønland.

— Hvor avsetter De Deres varer?

— Vi har et motorskib, »Teddy«, paa 225 ton. Det gjør en tur hver sommer til stationene og henter hjem produktene, som sælges her i staden.

— Har De gjort forsøk med fiskeri derborte?

— Vi har fanget en del laks, men ellers er der saare lite fisk.

— Ser Deres fangstfolk noget til nordmændene derute?

— Ja, det hænder, at der kommer nordmænd i land og da helst for at skyte moskusokser.

— Driver nordmændene rov-jakt der?

— Ja, det paastaar man.